

၁။စပါးဆစ်ပိုးများ

(က)အဝါရောင်ဆစ်ပိုး

Yellow rice stemborer, *Scirpophaga incertulus* (Walker, 1863)

Lepidoptera: Pyralidae

ဖျက်ကောင်ပုံသဏ္ဍာန်များ

လောက်ကောင်သည်ငယ်စဉ်တွင် အဖြူဖျော့ရောင် ရှိပြီး ဦးခေါင်းမှာ အညိုရင့် ရောင်ရှိသည်။ကြီးလာသောအခါအဝါဖြူရောင်နှင့်ဦးခေါင်းမှာလည်းအရောင်ဖျော့လာသည်။ ရုပ်ဖုံးမှာ အညိုရင့် ရောင်ရှိသည်။အကောင်ကြီးသည် အရှေ့အတောင်တွင် စက်ဝိုင်းပုံအစက်ကို ထင်ရှားစွာ တွေ့ရသည်။ အရောင်မှာကောက်ရိုးဝါရောင်ရှိပါသည်။

(ခ) အစင်းပါဆစ်ပိုး

Striped rice stemborer, *Chilo suppressalis* (Walker, 1863)

Lepidoptera: Pyralidae

ဖျက်ကောင်ပုံသဏ္ဍာန်များ

အရှေ့အတောင်မှာ (၁၁-၁၄) မိလီမီတာရှည်ပြီးအဖြူညစ်ရောင်မှ ဝါညိုရောင်ဖြစ်ပြီး မီးခိုးညိုရောင် အကြေးများပါရှိသည်။နောက်အတောင်မှာ အဖြူရောင်မှဝါညိုရောင်ရှိသည်။ဥအရွယ် အစား သည်(၀.၉ x ၀.၅) မိလီမီတာရှိပြီးအဖြူရောင်(သို့)အဝါညိုရောင်ရှိသည်။

(ဂ) ခရမ်းရောင်/ပန်းရောင်ဆစ်ပိုး

Purple/ Pink rice stemborer: *Sesamia inferens* Walker, 1856)

Lepidoptera: Pyralidae

ဖျက်ကောင်ပုံသဏ္ဍာန်များ

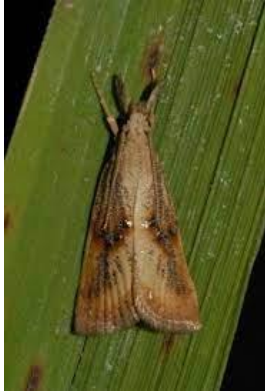
အကောင်ကြီးအရောင်မှာဝါညိုရောင်ရှိပြီးခေါင်းနှင့်ကိုယ်ပိုင်းတွင်ထူထဲသောအညိုရောင်အမွှေးစုများရှိသည်။အတောင်ပံအရှည်သည်အထီးတွင်(၁၆-၂၀)မိလီမီတာ၊အမတွင်(၂၀-၃၁) မိလီမီတာရှည်သည်။လောက်ကောင်သည်အဝါဖျော့ရောင်မှခရမ်းဖျော့ရောင်ရှိပြီး ခေါင်းသည်နီညိုရောင်ဖြစ်ပြီး အရှည်(၂၀-၂၆)မှာမိလီမီတာခန့်ရှိသည်။

(ဃ) ခေါင်းမဲဆစ်ပိုး

Dark-headed striped borer: *Chilo polychrysus* (Meyrick, 1932)

Lepidoptera: Pyralidae

ဖျက်ကောင်ပုံသဏ္ဍာန်များ

အကောင်ကြီး(အထီး)၏အတောင်မှာ(၂၀-၃၀)မှလီမီတာရှည်ပြီးအမထက် အနည်းငယ်ပိုကြီးသည်။အရှေ့အတောင်မှာဝါညိုရောင်ရှိပြီးအနက်ရောင်အမှုန်အပြောက်လေးများနှင့်အနားတွင် အနက်စက်များရှိသည်။နောက်အတောင်မှာအဖြူရောင်ဖြစ်သည်။

ဖျက်ဆီးပုံလက္ခဏာများ

ပင်ပွားစည်းချိန်တွင်လောက်ကောင်သည်ပင်စည်တွင်းတွင်ဝင်ရောက်စားသောက်ဖျက်ဆီးသောကြောင့် အူပုတ်လက္ခဏာ(စပါးပင်အလယ်ရှိခေါင်ညွန့်ဝါခြောက်ခြင်း) (Deadheart) စတင် ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကိုတွေ့ရသည်။ (ပုံ-A) ပင်စည်ကိုခွဲကြည့်ပါက လောက်ကောင်ကိုတွေ့ရသည်။ အနံ့ထွက်ချိန် တွင်အနံ့ဖြူများ (WhiteHead) လက္ခဏာကိုတွေ့ရသည်။(ပုံ-B) အနံ့ကို နှုတ်ယူကြည့်ပါက လောက် ကောင်ကိုတွေ့ရသည်။

(က) ဘဝစက်ဝန်း(အဝါရောင်ဆစ်ပိုး)

ဘဝစက်ဝန်း

ဥအဆင့်	-(၅-၁၀)ရက်
လောက်ကောင်အဆင့်	-(၃၅-၄၀) ရက်
ရုပ်ဖုံး အဆင့်	-(၇-၈)ရက်
အကောင်ကြီး အဆင့်	-(၂-၃)ရက်

(ခ) ဘဝစက်ဝန်း(အစင်းပါဆစ်ပိုး)

ဥအဆင့်	-(၅-၆)ရက်
လောက်ကောင်အဆင့်	-(၃၀) ရက်
ရုပ်ဖုံး အဆင့်	-(၆)ရက်
အကောင်ကြီး အဆင့်	-(၇)ရက်

(ဂ) ခရမ်းရောင်/ပန်းရောင်ဆစ်ပိုး

ဥအဆင့်	-(၁၀-၁၅)ရက်
လောက်ကောင်အဆင့်	-(၂၁-၃၉) ရက်
ရုပ်ဖုံး အဆင့်	-(၈-၁၀)ရက်
အကောင်ကြီး အဆင့်	-(၆-၈)ရက်

(ဃ)ဘဝစက်ဝန်း (ခေါင်းမဲဆစ်ပိုး)

ဥ အဆင့်	- (၅) ရက်
လောက်ကောင် အဆင့်	- (၃၀ - ၃၅) ရက်
ရုပ်ဖုံး အဆင့်	- (၆ - ၉) ရက်
အကောင်ကြီး အဆင့်	- (၂ - ၄) ရက်

ဘက်စုံကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းလမ်းများ

စပါးမစိုက်ပျိုးမီလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များ

(၁)ကန်သင်းနှင့်စိုက်ခင်းအတွင်းရှိပေါင်းမြက်များအားရှင်းလင်းပါ။

(၂)ရိုးပြတ်များနှင့်ကောက်ရိုးများအားမီးရှို့ဖျက်ဆီးပါ။

(၃)ထယ်ရေးနက်နက်ထိုးပြီးရေသွင်းထားပါ။

(၄)သီးလှည့်စိုက်ပါ။ (စပါးမျိုးနွယ်မဟုတ်သောသီးနှံများဖြင့်)

(၄)စိုက်ခင်းပျိုးခင်းများမြေပြင်ချိန်တွင် ကာတက်ဟိုက်ဒရိုကလိုရိုက် ၄ဂျီ (Cartap hydrochloride 4G)(သို့) ဖစ်ပရိုနေး ၃ဂျီအာ (Fipronil 3GR) (သို့) ကာဘို ဆာလဖန် ၅ဂျီ(Carbosulfan 5G) ထည့်ပါ။

တိုက်ရိုက်(သို့)ရွေ့ပြောင်းချိန်တွင်လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များ

(၁)ပျိုးခင်းတွင်ဆစ်ပိုးဥမြုံတွေ့ရှိရပါကဥမြုံရှိသောအရွက်အစိတ်အပိုင်းအားဖြတ်ပြီးမှ သာ ပြောင်းရွေ့စိုက်ပျိုးပါ။

(၂) စိုက်ခင်းတွင်ဆစ်ပိုးများဥမြုံများကိုအပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက်ရှာဖွေဖျက်ဆီးပါ။

(၃)စိုက်ခင်းအား(၇)ရက်တစ်ကြိမ်ကင်းထောက်ပါ။အပင်(၁၀)ပင်တွင်အူပုတ် လက္ခဏာ ရှိ/ မရှိစစ်ဆေးပါ။

(၄)အပင်ပွားချိန်တွင် အူပုတ် လက္ခဏာ (Dead Heart) စတင်တွေ့ရှိပါက ရေသွင်း ရေထုတ်ပြုလုပ်ရန်အခြေအနေပေးသောလယ်ကွင်းများတွင်(၁-၂)ရက်ခန့်ရေထုတ်ပေးပါ။

(၅)ရွေ့ပြောင်းစိုက်ပြီး(၁)လခန့်မှစတင်၍တစ်ကွင်းတစ်တည်းအပတ်စဉ်မီးထောင်ချောက် ထွန်းပါ။(ဒေသသုံးမီးထောင်ချောက်များဖြင့်တစ်ကွင်းတစ်တည်းထွန်းပါ)

(၆)သဘာဝမိတ်ဆွေပိုးများထိမ်းသိမ်းစေရန် ကန်သင်းပေါ်တွင်အဝါရောင်၊ အဖြူရောင်ပွင့်သော ပန်းပင်များစိုက်ပါ။(ရုံးပတီ၊နေကြား၊ခွေးသေးပန်း၊ဘိစပ်)

(၇) အူပုတ်လက္ခဏာ(၁၀)%ကျော်ပါက ထိသေ၊စားသေ (သို့) ပင်လုံးပြန်အာနိသင်ရှိ ပိုးသတ်ဆေး တစ်မျိုးမျိုး ကိုဆေးအညွှန်းအတိုင်းပက်ဖျန်း ပါ။ ပိုးသတ်ဆေးများ ကို အသုံးပြုပါက အညွှန်းစာ တွင် ဖော်ပြ ထားသည့် မနူးဆွတ်မီ စောင့်ဆိုင်းရမည့်ကာလ Pre-harvest Interval (PHI) ကို လိုက်နာ ဤစနစ်တကျ ရိတ်သိမ်းပါ။

- ကာတက်ဟိုက်ဒရိုကလိုရိုက်(Cartap hydrochloride)
- ကာဘိုဆာလဖန်(Carbosulfan)
- ကလိုရမ်ထရမ်နီလီပရော(Chlorantraniliprole)
- ဖလူဗန်ဒိုင်ယာမိုက်(Flubendiamide)
- ဖစ်ပရိုနေး (Fipronil)